

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Neolloydia conoidea (DC.) Br. & R.

Foto A.B. Pullen

ISBN 0039-4467

61ste JAARGANG
No. 10
OKTOBER 1982

Neolloydia conoidea (DC.) Br. & R.

A.B. PULLEN

Het geslacht *Neolloydia* werd in 1922 opgesteld door Britton en Rose. Zij noemden dit geslacht naar Francis E. Lloyd. De soortnaam *conoidea* betekent kegelvormig.

De soort werd oorspronkelijk door De Candolle beschreven als *Mammillaria conoidea* in 1828.

In *The Cactaceae* rubriceren Britton & Rose 7 soorten onder *Neolloydia*. Een aantal daarvan rekenen wij tegenwoordig tot andere geslachten, o.a. *Gymnocactus*.

Backeberg deelt het geslacht *Neolloydia* op in twee ondergeslachten: *Subgenus Neolloydia* met de soorten *N. ceratites* (Quehl) Br. & R., *N. conoidea* (DC.) Br. & R., *N. grandiflora* (O.) Br. & R., *N. matehualensis* Backbg. en *N. pulleineana* Backbg. en subgenus *Cumarinia* met de soorten *N. cubensis* (Br. & R.) Backbg. en *N. odorata* (Böd.) Backbg., terwijl hij bij *N. pilispina* Br. & R. een vraagteken zet.

Het onderscheid tussen beide subgenera blijkt uit de volgende tabel.

Subgenus <i>Neolloydia</i>	Subgenus <i>Cumarinia</i>
Groei niet zodevormig	Groei zodevormig
Tepelgroef doorlopend	Tepelgroef niet doorlopend
Zaden matzwart	Zaden glanzend zwart

De afgebeelde plant, *Neolloydia conoidea* behoort tot subgenus *Neolloydia*. Het plantelichaam is alleenstaand, heeft de vorm van een langgerekt ei en een hoogte van 6 cm bij een grootste diameter van 3 ½ cm. De kleur van het plantelichaam is heldergroen. In de axillen bevindt zich witte wol. De tepels staan vrij ver uit elkaar en vertonen de bovenvermelde groef. Elk areool bezit ongeveer 15 randdoorns, wit in de nieuwgroei, later vuilwit. Deze randdoorns zijn ongeveer 1 cm lang.

De middendoorns zijn langer, tot 3 cm, bruinzwart van kleur. De meeste areolen bezitten 4 middendoorns, hoewel vaak niet duidelijk waar te nemen is, waar randdoorns ophouden en middendoorns beginnen. 2 à 3 langere doorns zijn duidelijk omhoog gericht.

De bloem is violet van kleur en kan een diameter van 5 ½ cm bereiken. In mijn verzameling valt de bloeitijd eind juni.

Als men rekening houdt met het vaderland van deze cactus, het zuidelijk deel van de USA (Texas) tot Mexico (Zacatecas, Hidalgo), blijkt wel dat men in de cultuur aan enkele voorwaarden moet voldoen om deze soort in goede conditie te houden. Een goed doorlatend grondmengsel met veel zand en kiezel, weinig humus en veel minerale bestanddelen. Voorzichtig met watergeven. Vooral de wortelhals is gevoelig.

Koel en droog overwinteren en in het vroege voorjaar voorzichtig weer aan de groei brengen.

Het zou misschien aanbeveling verdienen zaailingen van deze soort te enten; daarmee heeft de schrijver dezes echter geen ervaring.

Op eigen wortel groeit deze soort met wat zorg goed, hoewel langzaam.

Een goede soort voor alle liefhebbers, die een zonnig plaatsje in de kas beschikbaar hebben. Een 7 cm potje is jarenlang genoeg, want het is geen soort, die gemakkelijk de kas uit zal groeien. Aanbevolen!

Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

Wat denkt U van ... (33)

Mammillaria bella Backbg.

Th.M.W. NEUTELINGS

Deze Mammillaria mag met recht de soortnaam 'bella' (= de fraaie) dragen, hoewel dit toch niet als exclusief in vergelijking met andere geslachtsgenoten beschouwd kan worden. Er zijn nog fraaiere soorten binnen het geslacht Mammillaria aan te treffen. Maar toch, deze hééft iets aparts. Dat zit hem in de bedoornig. De randdoorns zijn namelijk erg fijn en doorschijnend wit, ca. 20 in aantal en ongeveer tot 8 mm lang. Ook de 4-6 middendoorns zijn zeer fijn en transparant wit. De onderste die meestal haakvormig is, wordt tot 30 mm lang, de andere tot 20 mm. Die langste, overigens buigzame middendoorn is aanvankelijk overwegend roodbruin, maar verliest evenwel geleidelijkaan deze tint, om daarna geheel wit te worden. De bloemen die in de maanden april/mei bloeien, verschijnen in meer kransen rondom de kop van de plant. De kleur is van een prachtig, helder oplichtend karmijnrood. Tezamen met het friscgroene plantelichaam vormen de fijne, doorschijnend witte bedoornig en dat vurige karmijnrood een perfecte harmonie. Een ware lust voor het oog.

Voor de liefhebber is dit een gemakkelijke plant, mits hij met de normale gebruikelijke zorg wordt omringd. Het is een langzame groeier, die op de duur een hoogte van ruim 15 cm en een \emptyset van 8 cm kan bereiken. Op latere leeftijd kan het gaan spruiten. De schitterende bloemen worden 20 mm lang en 18 mm in \emptyset . De vruchtbes is groenig- tot purperroze. Deze soort behoort tot de vrij ingewikkelde Mammillariareeks *Polyacanthae* (= de veeldoornigen), waartoe o.a. *Mamm. spinosissima*, *Mamm. backebergiana*, *Mamm. pilcayensis*, *Mamm. nunezii*, *Mamm. meyranii* en *Mamm. guerreronis* behoren.

Als we in de geschiedschrijving van deze cactus duiken, dan zien we dat Backeberg in 1942 deze plant als *Mamm. bella* beschreef, zij het niet volledig, want over bloem en vrucht rept hij niet. In 1948 beschreef ook de Engelsman Shurley deze plant en doopte hem *Mamm. deliusiana*. Echter, later bleek dat de Duitser Backeberg hem voor was geweest, zodat hierin de tweede wereldoorlog als communicatieverstoorder moet gezien worden. Tegenwoordig wordt, zoals met name door Hunt, *Mamm. bella* beschouwd als een variëteit van *Mamm. nunezii*. En dat ligt voor de kenner wel voor de hand. De verschillen tussen beide zijn niet bepaald groot. *M. nunezii* heeft stijvere, diep geelbruine middendoorns; de bloemen ervan zijn minder lang en flets magentarood van kleur. Het gehele complex rond *M. spinosissima* en *M. nunezii* dient nog nader grondig onderzocht te worden, hetgeen alleen kan door diepgaand veldwerk op de natuurlijke groei-

Mammillaria bella

Foto van de schrijver

plaatsen. Bovendien zijn er veel overgangsvormen tussen al die soorten, die een dergelijk werk verre van eenvoudig maken.

Onze *Mamm. bella* heeft haar natuurlijke groeiplaatsen in de Cañon de la Mano en langs de route naar Taxco, in de staat Guerrero (Mexico). Een gebied waar zowat alle *Polyacanthae* voorkomen. Daardoor komt onderling vermenging voor, zodat in beginsel talloze tussenvormen ontstaan.

Maar hoe dat alles ook zij, voor de beginner is deze een fantastische plant, die ook op de vensterbank, uitzien naar het zuiden, best zijn draai zal vinden. Wat de overwintering in de kas betreft, een paar graden C boven nul deert deze cactus niet, mits de (pot)grond rond voet en wortels maar droog is. Dat laatste is onderhand een saai liedje, maar kan blijkbaar niet genoeg verteld worden, naar wel eens blijkt.

Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal

Een vetplantje voor het raam (7)

Aloe distans Haw.

W. STERK

Deze soort is ook beschreven als variëteit van *Aloe mitriformis*. Hoewel het moeilijk te beschrijven is, zijn de bladeren behalve hun meer blauw-groene kleur ook door hun vorm van deze soort te onderscheiden.

De plant groeit meer liggend of kruipend. Evenals *Aloe mitriformis* zijn het sterke planten, die geschikt zijn als kamerplant. Helaas bloeien ze, tenminste bij mij, tot nu toe niet. In Spanje bloeien ze wel; de bloemen lijken

ook op die van *Aloe mitrifolia*, al zijn de stengels korter. In een boek over Zuidafrikaanse planten las ik dat deze soort uitsluitend op kalksteen voorkomt. Nu is het merkwaardig dat er de laatste tien jaar vooral of mogelijk al iets langer, in de kweekadviezen zo gewaarschuwd wordt tegen kalk in de grond. Zure grond is, zegt men dan, voor cactussen en andere succulenten veel beter.

Dit kan natuurlijk nooit voor alle soorten gelden en hier hebben we dan zo'n uitzondering. Ik ga dan ook deze soort eens in kalksteenhoudende grond zetten, in de hoop dat er dan wel bloemen zullen verschijnen.

De natuurlijke standplaats is ten noorden van Kaapstad aan de Saldanhabaai. De stengels die op de grond liggen worden daar 2-3 meter lang. In onze verzamelingen krijgen ze natuurlijk meestal niet de kans zo lang te worden. Bij gunstige standplaats moeten ze echter ook met veel kortere stengels kunnen bloeien.

Aloe distans

Foto van de schrijver

In Zuid-Afrika bloeien ze in de maanden januari tot maart. Het is daar dan zomer. Hier zullen ze dus in juni-juli moeten bloeien. In Zuid-Europa bloeien ze dan ook.

Als plant is deze soort, mede door de langzamere groei, mooier dan *Aloe mitrifolia*.

Als soorten die verwant zijn met deze soorten worden opgegeven *A. arenicola*, *A. brownii*, *A. comptonii*, *A. nobilis*, *A. sorroria* en *A. stans*. Allemaal soorten die we zelden of helemaal niet in onze verzamelingen tegenkomen. Voor nadere gegevens hierover houd ik mij aanbevolen. In het algemeen komen er maar heel weinig reacties op wat er geschreven wordt en dat is jammer.

Wevestraat 89, 5708 AE Helmond

Mesembryanthemaceae (XXXVIII)

FRANS NOLTEE en ARIE DE GRAAF

48 *Esterhuysenia* L. Bol.

(ter ere van mej. E. Esterhuysen)

Esterhuysenia alpina, naar een afbeelding in Herre, *The Genera of the Mesembryanthemaceae*

Dit monotypische geslacht (enige soort: *E. alpina*) is nauw verwant aan *Lampranthus* en *Ruschia*. Het verschil met de genoemde twee geslachten is - als zo dikwijls bij naverwante geslachten - gelegen in de constructie van de zaaddoos. Waarschijnlijk niet of nog niet in cultuur.

Afkomstig uit het Worcester-district in de Kaapprovincie en eerst in 1967 beschreven.

* * *

49 Eurystigma L. Bol.

(met brede stempels)

Eurystigma clavatum, naar een afbeelding in Herre, *The Genera of the Mesembryanthemaceae*

E. clavatum is de enige soort van dit geslacht van éénjarige planten. De planten zijn waarschijnlijk niet in cultuur. Het bijzondere ervan is dat de lichtgele bloemen wel tot 25 dagen goed kunnen blijven. De bladeren verdrogen tijdens de bloeitijd.

Herkomst: Ceres Karoo, Kaaprovincie.

(wordt vervolgd)

Rotterdamseweg 88, 8331 AK Zwijndrecht

Finlandplein 5, 3244 AE Nieuwe Tonge

Maakt u gebruik van onze
bibliotheek
en onze
diatheek?

Mammillariacristaten

C.M. VAN GILS

Er zijn veel soorten met cristaatvorming bekend, maar hier wil ik het speciaal over Mammillariacristaten hebben, temeer omdat ik mij in deze vrij uitgebreide groep aan het specialiseren ben.

Van alle Mammillariacristaten is volgens mij *M. wildii* de meeste bekende, op de voet gevolgd door *M. zeilmanniana*. Andere mij bekende zijn: *M. gracilis*, *pectinifera*, *herrerae*, *geminispina*, *pseudoperbella*, *elongata*, *longimamma*, *elegans*, *bombycina*, *spinosissima*, *woodsii*, *pygmaea*, *egregia*, *microhelia*, *rhodantha*, *gilensis*, *columbia* enz.

De hier afgebeelde cristaatvorm van *M. zeilmanniana* kocht ik als een normale plant ongeveer drie jaar geleden. Deze groeide zeer goed, totdat ik in het groeipunt een vervorming waarnam, wat een cristaatvorming bleek te worden. Dit gebeurde zo'n twee jaar geleden en de plant groeit bijzonder hard.

Foto van de schrijver

Over het bloeien van cristaten wordt veel gediscussieerd. Het verwondert mij dat er liefhebbers zijn die zeggen dat cristaten nooit bloeien, maar er zijn er ook, die juist zeggen dat dit geen moeilijkheden geeft. Ik geloof beslist dat er exemplaren zijn, die niet of zeer moeilijk in bloei te krijgen zijn. Maar dit gaat in elk geval niet op voor *M. zeilmanniana*, waarvan ik drie exemplaren heb, die dit jaar zeer overvloedig bloeiden. In het afgebeeld exemplaar telde ik 219 knoppen tegelijk in bloei!

Ook *M. bocasana* en *M. schiedeana* in cristaatuitvoering bloeiden bij mij in de kas.

Waardoor het verschijnsel van cristaatvorming optreedt weet ik niet. Het schijnt plotseling te kunnen beginnen bij normale planten en op te houden ook. Zo heb ik namelijk een cristaat van *M. nejapensis*, die zich normaal dichotomisch had gedeeld, maar waarvan beide koppen cristaatvormig werden. Nu na bijna vier jaar gaat de kleinste kop aan weerszijden weer een normale spruit vormen.

Meestal staan cristaten geënt om het in de grond groeien te voorkomen, waardoor ze gemakkelijk zouden kunnen gaan rotten. Indien ze niet geënt zijn, kan men het beste op de grond een flinke laag korrels leggen om ze zo goed droog te houden.

Tenslotte vraag ik mij af of dit verschijnsel een bepaalde mate van "besmettelijkheid" kent. Is er iemand die al eens ervaren heeft een normale cactus op een cristaatvormige onderstam te zetten, waardoor de entling zelf cristaatverschijnselen ging vertonen? Mogelijk lijkt dat laatste wel wartaal, maar zou dat niet het proberen waard zijn?

Cellostraat 23, 4876 VR Etten-Leur

Morfologie en kieming van cactuszaden (III)

ROB BREGMAN

Zaden met het *Rhipsalis*-, *Cereus*-, *Harrisia*-, *Notocactus*- en *Blossfeldia*-type (fig. 1C, D, E, F en G) hebben een bijzondere manier van kieming. Naast een dorsale scheur ontstaat tijdens de kieming een scheur rondom de hilummicropylaire zone, zodat er een soort deksel afgedrukt wordt. Dit deksel wordt "*operculum*" genoemd. Onthoud dit woord goed, want het zal in de rest van het verhaal veelvuldig opduiken. De grootte van het operculum varieert sterk en is afhankelijk van de ligging en plaats van het embryo in het zaad. Het operculum van *Rhipsalis* en *Notocactus* is dus klein, want de testa is hier aan de onderzijde niet of nauwelijks "ingedeukt". Het operculum van *Cereus* is al groter en dat van *Harrisia* is zelfs groter dan het overige deel van het zaad (foto 11). De grootte van het operculum wordt dus bepaald door de diepte van de holte aan de onderkant van dit soort zaden. Deze holte is vooral bij zaden van het *Cereus*-type (o.a. *Setiechinopsis*, *Neochilenia*, *Lobivia*, *Melocactus*) van buiten af niet te zien, doordat de holte geheel met funiculusweefsel is opgevuld, maar wel als we het zaad in de lengte doorsnijden (fig. 2A). De holte wordt al vroeg in het zaadrijpingsproces aangelegd en is daarom naar mijn mening een belangrijk taxonomisch kenmerk. Zelfs vóór de bevruchting is er op de plaats waar de funiculus met de zaadknop verbonden is, een "bult" te zien, die na bevruchting van de eicel tot een soort punt uitgroeit (door Engelman "*funicular hump*" genoemd, een goed Hollands woord kan ik er niet voor bedenken) zoals in fig. 2A is getekend. Bij *Harrisia fragrans* en *Thelocactus bi-*

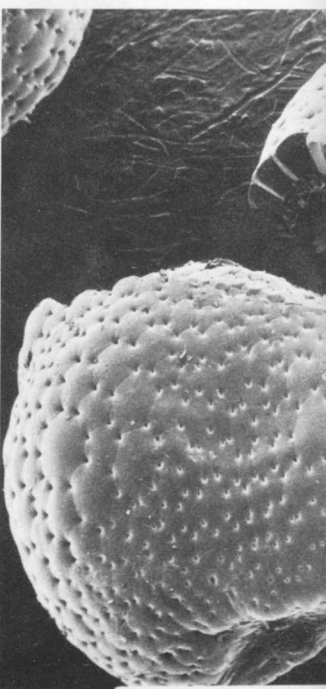
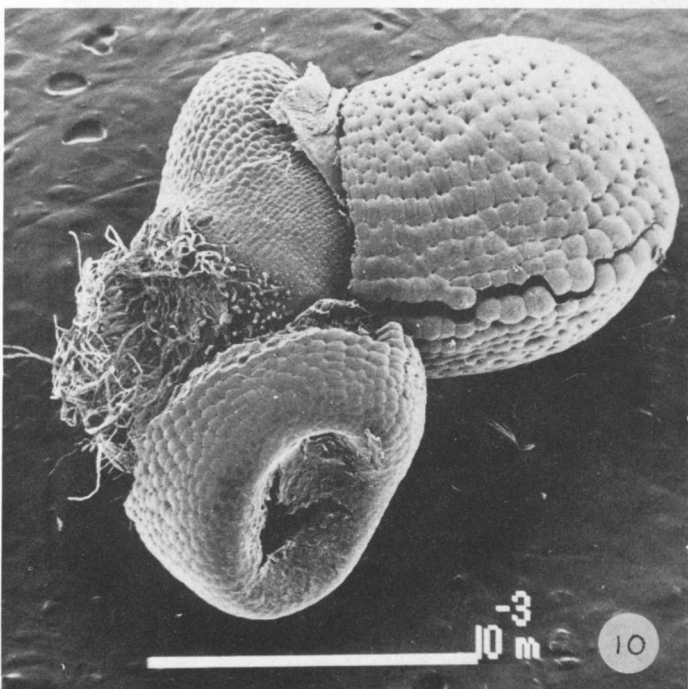
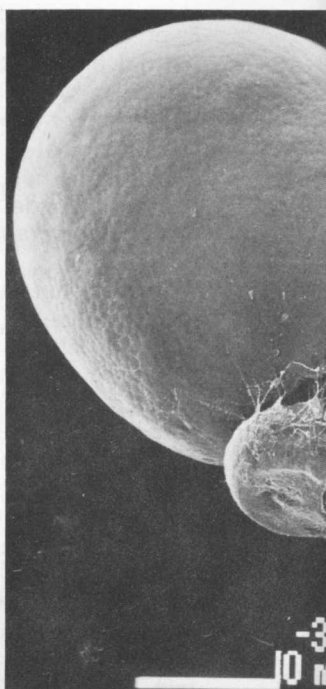
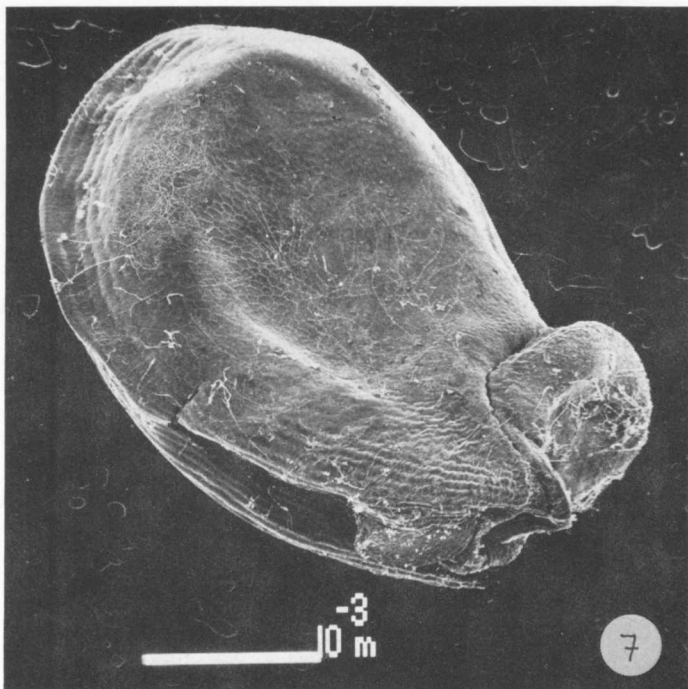

Foto 7 t/m 12. Voorbeelden van de verschillende kiemingstypen

7. *Pereskia amapola*, type 1b, vorm zonder operculum, lege zaaddoos

8. *Pereskia amapola*, type 1a, vorm met operculum, kiemend zaad

9. *Echinomastus intertextus*

10. *Echinopsis leucantha*

VERENIGINGSNIEUWS

OCTOBER 1982

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: H. Rubingh, Valeriaanstraat 193, 3765 EN Soest.

Vice-voorzitter: M.M.M. Jamin, Lucas Gasselstraat 52, 5246 CG Rosmalen.

Secretaris: C.A.L. Bercht, Mauritsshof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

2e Secretaresse: Mevr. J.M. Smit-Reesink, Pr. W. Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom. Tel.: 08389-7551.

Penningmeester: G.W. Leive, Prof. F. Andreaelaan 93, 3741 EK Baarn. Tel.: 02154-15645. Girorek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Baarn, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Baarn. Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodienst t.n.v. Succulenta te Baarn.

Alg. Bestuurslid: J. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Alg. Bestuurslid: F. Maessen, Kempke 3, 6075 AN Herkenbosch.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: P. Dekker, St. Pieterstraat 27, 4331 ET Middelburg. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap, tevens propagandafolders. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs 580 en voor leden elders wonende f 45,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs 125.

MAANDBLAD

Redacteur: J.H. Defesche, Kruislandseweg 20, 4724 SM Wouw. Tel.: 01658-1692.

2e Redacteur: Th. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Verenigingsnieuws: C.A.L. Bercht. Sluitingsdatum 15e van de maand voor het verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: Mevr. J.M. Smit-Reesink. Sluitingsdatum: 15e van de maand voor het verschijnen.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: A. de Graaf, Finlandplein 5, 3244 AE Nieuwe Tonge.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 3, 3291 XK Strijen. Katalogus f 1,50 te bestellen op girorek. 1345616 t.n.v. J. Magnin.

Clichéfonds: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: H.M.S. Mevissen, Dinantstraat 13, 4826 LH Breda. Tel.: 076-875076.

Ruilen zonder Huilen: H. Leusink, Griffweg 15, 6745 XD Ede. De Klomp. Tel.: 08387-1794.

HET BOEK "DISCOCACTUS" DOOR A.F.H. BUINING

Het boek omvat 224 pagina's met 60 kleurenfoto's, 84 zwart/wit foto's, 33 tekeningen, 6 landkaarten en twee sleutels tot de soorten. Te bestellen door storting van f 30,- op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds, Rosmalen, onder vermelding van "Discoboek".

De prijs van de Duitse versie is f 35,- (für Deutschland DM 35,-); de Engelse versie kost eveneens f 35,- (for Great Britain £ 7,-).

HANDLEIDINGEN, BEWAARBANDEN EN VERENIGINGSSPELDJES

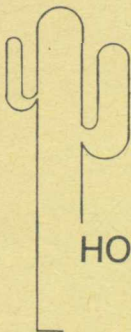
Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1981 à f 6,- (bij afname van 10 of meer exemplaren of indien afgehaald bedraagt de prijs f 4,50). Bewaarbanden voor 1 jaargang à f 16,- (f 13,- bij bestelling van 10 of meer, of indien afgehaald). Verenigingsspeldjes, in broche-vorm of als steekspeld à f 4,-; bij bestelling van 20 of meer f 3,50 per stuk.

Bestelling kan geschieden door storting of overschrijving van het betreffende bedrag op girorek. 3742400 van Succulenta afd. Verkoop, Venlo, met vermelding van de bestelde artikelen. (Tel.: 077-18627. Hr. Vorstermans).

AFFICHE

Het Bestuur heeft een (propaganda-)affiche laten drukken in kleur, formaat A3. Aan de onderzijde is een ruimte opengelaten waar een ieder naar behoefte een tekst op kwijt kan. Ze kunnen voor elk doel dienen: als versiering aan de muur, als cadeau, als raambiljet, bij beur-

zen, tentoonstellingen, etc. De prijs bedraagt f 1,- per stuk, exclusief de (hoge) verzendkosten. Als U ze wilt bestellen kunt U dat beter doen via Uw afdeling of indien U verspreid wonend lid bent bij de dichtsbijzijnde afdeling. Tevens zullen ze verkrijgbaar zijn op de Algemene Ledenvergadering, op vele beurzen, bij de Afdeling Verkoop van Succulenta en bij de secretaris (na telefonische afspraak).

HOVENS cactuskwekerij

Markt 10, 5973 NR Lottum Tel. 04763-1693
Lottum vindt U, E3 richting Venlo afslag Venray
Grubbenvorst - Lottum.

Spec. kwekerij voor hobbyisten en verzamelaars

Een plantenlijst wordt op Uw verzoek gratis toegestuurd

Wij ontvangen regelmatig nieuwe cultuurimporten voor de verkoop

Geopend van maandag t/m zaterdag van 9-18 uur.

TUINCENTRUM "ARIZONA"

Gespecialiseerd in cactussen en vetplanten
Grote collectie met veel aparte soorten.

Concurrerende prijzen. **Aalsmeerderweg 93**, naast Peugeot-garage
4232 CJ Aalsmeer - Tel. 02977-26133

SUKKULENTENTUIN

FAM. VAN DONKELAAR

Laantje 1 Werkendam tel. 01835-1430
AANBIEDING

**8 Echeveria-achtigen voor
f 20,00**

Na ontvangst van dit bedrag op giro
1509830.

Gratis zaadlijst op aanvraag, plantenlijst na ontvangst van f 3,50.

Cactussen

Aloes

Coniferen

Tiilandsias

Uitzonderlijke boeken

Succulenten

Bromellias

Over diverse onderwerpen

Exotica

Kamerplanten

Epifyten

NATUUR & BOEK Elandstraat 58

2513 GT Den Haag tel. 070 - 64 62 77

SPANJEREIS 1983

Helaas kon dit jaar de aangekondigde reis naar Blanes niet doorgaan door onvoldoende deelname.

Als er voor een reis in 1983 wel voldoende belangstelling bestaat, kan de reis van 1981 herhaald worden. Het is dan wel noodzakelijk dat ik zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen ongeveer twee maanden, weet hoeveel belangstelling daarvoor bestaat. Bij minder dan 40-50 deelnemers kan het niet doorgaan. Het wordt dan weer een reis per autobus met verblijf in een hotel. De prijs kan ik nog niet precies opgeven, maar zal ongeveer f 500,- bedragen. Vertrekdatum tussen 2 en 16 september 1983.

Opgaven liefst schriftelijk met bijsluiting van twee postzegels van 70 ct. aan W. Sterk, Wevestraat 89, 5708 AE Helmond. Voor nadere inlichtingen tel. 04920-23903.

Ook deelnemers uit België zijn van harte welkom.

W. Sterk

DER KAKTEENLADEN

Verzendhandel

hobbybenodigdheden
Vakliteratuur

Herfstaanbieding: Ruimte en grondverwarmingskabel, dubbel geïsoleerd, met daarbij een niet verwarmbaar aansluitstuk van 4 m. 220V.

9 m/135 W met 4 m aansluitstuk	DM 76,-
10 m/150 W met 4 m aansluitstuk	DM 79,-
13,5 m/200 W met 4 m aansluitstuk	DM 86,-
20 m/300 W met 4 m aansluitstuk	DM 105,-
30 m/500 W met 4 m aansluitstuk	DM 139,-

Verwarmingsplaat 20 W/220 V, grootte 47x29 cm TÜV.-getest DM 48,-.

Kamerkasje met thermostaatgestuurde verwarming (56x38x29 cm), bewateringssysteem en beluchting; zeer stabiel, met glasheldere afdekkap DM 128,-

Alle prijzen met aftrek van 13% BTW en plus Porto en Verp. Levering tegen vooruitbetaling van de rekening.

Jörg Köpper

Lockfinke 7

D-5600 Wuppertal 1

W-Duitsland

Kees en Martine Bos

andere succulenten
cactussen

Kanaalweg 16,
1749 CE SCHOORLDAM
(Warmenhuizen)
Tel.: 02269 - 2694

Liefhebbers
zijn de hele week welkom!

PLANTENHANDEL A. H. Abels.

Grootste gesorteerde zaak in Noord
Holland in cactussen en succulenten.
In- en verkoop.

Singel-Bloemmarkt t/o 494-496.
Amsterdam. Tel.: 020 - 227441.

EVENEMENTEN 1983

- 12-15 mei : Tentoonstelling Leuchtenbergia
14 mei : Goudse Cactusbeurs
28 mei : Algemene Vergadering te Ede

Programma Grusonia

- 12 november: Interne ruilbeurs, klank en beeldverslag van de driedaagse Engelandreis.
Samenkomst: Zaal Vijverhof, Kortrijkstraat te Tielt. Aanvang: 20.00 uur.

AFDELINGSNIEUWS

Adreswijzigingen

- Afd. Dordrecht: secretariaat Hr. C. Popijus, Zuidendijk 553, 3329 LD Dordrecht. Tel. 078-162725.
Afd. Hoekse Waard: secretariaat Mevr. W.M. Maaskant, Ooievaarstraat 11, 3291 XK Strijen.

PROGRAMMA'S

Afd. Amsterdam

- 19 november: Lezing door dHr. W. Alsemgeest over Mexico. Samenkomst: de Rietwijker, 3e Schinkelstraat 9, Amsterdam.

Afd. Arnhem

- 11 november: Lezing door dHr. Beukelaars over "mijn hobby". Samenkomst: Speeltuinenvereniging Tuindorp, Flevolaan 18, Wageningen.

Afd. Brabant-België

- 22 oktober : Lezing door dHr. Bercht over Curaçao. Samenkomst: Hoger Rijksinstituut voor Tuinbouw, Bavaylei 118, Vilvoorde. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Dordrecht

- 4 november : dia's van leden en beoordeling resultaten zaaiwedstrijd.

Afd. Gouda

- 21 oktober : Lezing van dHr. Busser over zijn reis naar Engeland
18 november: Lezing door dHr. Hovens over Groei en Bloei. Samenkomst: Het Brandpunt, Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Groningen

- 21 oktober : Praatavond met boekbespreking. Samenkomst: Hortus te Haren. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Den Helder

- 6 november : Mevr. J. v.d. Schoor-Abbenes over Gymnocalyciums. Samenkomst: Kantine Gemeentelijke Plantsoenendienst, Soembastraat 83, Den Helder. Aanvang: 13.30 uur.

DE ZALM

Gespecialiseerd in
cactussen

Mijnsherenweg 18-20 Telefoon 02977-26880
1433 AS Kudelstaart AALSMEER (Holland)

*Geopend: vrijdag van 13-17 uur
zaterdag van 9-12 uur*

MUUR~KWEKKASJES

IDEAAL VOOR KAKTUSSEN
NIEUW! bijzonder fraaie aluminium/glas
uitv. met 2 openslaande deuren.
VAN f.375,- VOOR f.350 nog 1 maand!

incl. BTW en verzendkosten. Het neusje van de Zalm. Ook ideaal als kamerkasje. Door de openslaande deuren kunt u overal gemakkelijk bij. Afm. 96x63cm, h. 148 cm. Accessoires: Grondverwarmingkabel v.a. f. 90,- Petrol.kachelkje v.a. f. 65,- Uitv. Polythene over houten frame slechts f. 195,-

VAN DER ZALM

2210 AA NIEUW-DIEPENHOEF Postbus 7
Aartselaar 52 Tel. 02923 2333 leg. 2203

Afd. Hoeksche Waard

14 oktober : Lezing door dHr Bercht over Curaçao. Samenkomst: Landbouwschool te Klaaswaal.

Afd. Leiden

21 oktober : Lezing door Mevr. C. Teune over Chinese tuinen, door haar bezocht in de Chinese Volksrepubliek. Samenkomst: Lammenschansweg 40a, Leiden. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Tilburg

9 november : dia's van eigen leden. Samenkomst: Kasteelhoeve, Hasseltstraat 256, Tilburg. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. IJsselstreek

29 oktober : te Zutphen. Lezing door dHr Hovens over Groei en Bloei.

Afd. Zaanstreek

29 oktober : dia-avond met dia's uit de diatheek.

19 november: Thema-avond over Notocactussen.

Afd. Zwolle

28 oktober : Lezing door dHr Pullen over cactussen in 't algemeen.

VISSER PLASTIC TUNNELKAS

DESKUNDIGEN CONSTATEERDEN :

- EEN ZWAARDERE BEDOORNING
- BETERE BLOEIWILLIGHEID

DEZE KAS IS :

- ◊ VERKRIJGBAAR IN DIVERSE AFM. ◊
- ◊ BEDEKT MET VERSTERKT P.V.G. ◊

Visser Tuinbouwtechniek en Hout B.V. 3295 ZG 's-GRAVENDEEL - HOLLAND - PO BOX 5103
Ben. Havendijk 115A - tel. 01853-2644 - telex 29475

WINCO cactussen

Nieuwstraat 47, 2312 KA Leiden tel. 071-121386

Grootste assortiment van Nederland nu ook verkoop aan particulieren.

Mammillaria albicoma	op eigen wortel
Mammillaria carmenea	op eigen wortel
Mammillaria dixanthocentron	
Mammillaria nivosa	
Mammillaria grahami	
Lophophora williamsi	Ø 2-6 cm
Lophophora echinata	Ø 5-8 cm
Lophophora lutea	Ø 5-8 cm
Buiningia brevicylindrica	Ø 10 cm
Discocactus horstii	op eigen wortel
Discocactus boomianus	
Diverse Arrojado's, 15 soorten Melocactus met cephalium, waaronder Melocactus warasi Ø 30 cm. Alle Ariocarpus soorten.	

karlheinz uhlig - kakteen

053 KERNEN i.R. (Rommelshausen)
W.-Duitsland LILIENSTR. 5

Aanvulling plantenlijst 1982/83

	DM	DM
Coryphanta retusa	9,-	- 14,-
Discocactus horstii Ø	15,-	- 20,-
Echinocactus grusonii v. alba	60,-	- 65,-
Lobivia muhrlae	10,-	- 13,-
Lobivia oxyalabastra	8,-	- 15,-
Melocactus oaxacensus	60,-	- 65,-
Notocactus rechensis Ø	8,-	- 9,-
Pseudolobvia aurea	3,-	- 15,-
Uebelmannia meninensis	25,-	- 50,-
meninensis v. rubra	25,-	- 50,-
pectinifera Ø	20,-	

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het novembernummer moeten uiterlijk op 15 oktober bij mevr. Smit zijn. Leden van Succulenta hebben per jaar recht op één gratis advertentie in deze rubriek. Alleen advertenties de liefhebberij betreffende worden opgenomen.

Gevraagd: Stekken van witte Zygocactus. Tegen vergoeding of ruilen tegen Zygocactushybriden of Rhipsalidopsis. Een briefje naar H.G. Figge, Hilvertsweg 115, 1214 JB Hilversum.

* * * * *

Tekoop: Aluminium broeikas 190 x 200 cm. Therm. gasverwarming en ca. 200 mooie cactussen. Gem. verzameling f 900,- E. Westbroek, Pr. Irenestraat 22, 1398 CH Muiden. Tel. 02942-3407.

* * * * *

Gevraagd: Wie kan mij adviseren bij het maken van platte bakken: konstruktie, beglazing, ondergrond, afwatering, isolatie, verwarming, enz. Jan van Dijk, Wilde Wingerd 16, 5708 DC Helmond. Tel. 04920-35652.

* * * * *

Gevraagd: Pachypodium brevicaula. J. Smit-Reesink, Pr. W. Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom. Tel. 08389-7551.

Planten en Cactussenhandel

A. VAN ACHTHOVEN & ZN.

Wij bezitten een zeer grote collectie cacteeën. Uniek in Amsterdam! Regelmatig uitbreiding van ons assortiment.

Singel-Bloemmarkt t/o 528 (Geelvinksteeg), Amsterdam. Tel.: na 18.00 uur 020-101641.

NIEUWE LEDEN

W.J.M. Lokhoff, Van IJsendijkstraat 231, 2442 CL Purmerend

J.A. van Geffen, Gildenhof 15, 5282 SG Boxtel.

Mevr. B. De Jong-Den Ouden, Lepelaarsingel 24, 2903 AG Capelle a/d IJssel.

Linda van Rossem, Bankastraat 33 I, 1094 EB Amsterdam.

Mevr. C. Veen, Oosterwal 47, 4101 EB Culemborg.

Mevr. A.M. Alders-Hoovers, Middenerf 12, 1657 LK Abbekerk.

C. Zeylemaker, Kallandspad 19, 8894 GS Midland. M.J. Veerhoek, Eeweg 1 A, 4423 PE Schore.

Eelco Visser, Diamantweg 13, 3817 GG Amersfoort.

E. Leentjes, Essenburgstraat 15 B, 3022 MA Rotterdam.

G.L. van Schayk, Spriemenstraat 8, 6245 BX Eysden.

A. van Dongen, Pontanuslaan 77, 6821 HP Arnhem.

Mevr. J. Veneman-Heerdink, Koebergstraat 7, 5012 GP Tilburg.

H. van Gelder, Glazenierstraat 13, 1825 BR Alkmaar.

Jozef Orije, Stevoortsekiezel 253, B 3512 Stevoort, België.

H. van Deursen, Leeuweriklaan 15, 5741 KT Beek en Donk.

C.V. Ubink, Mijnsheerenweg 18-20, 1433 AS Kudelstaart.

J. Smit, Da Costalaan 20, 1985 AL Driehuis.

C. Grootscholten, Vijverberglaan 5, 2675 LC Honselersdijk.

J.A. Kroon, Slingserslaan 5, 3925 EP Scherpenzeel.

J.H.M. v/d Berg, Deken Heinenstraat 62, 3981 WJ Bunnik.

A.Th. Franken, Pr. Beatrixlaan 18, 4001 AH Tiel.

F.R. Volmer, Kerseboom 23, 4101 VM Culemborg.

Mevr. H.M. Bartholomeus, Plesmanstraat 14, 6044 VK Roermond.

F. Hoogvliet, Bergweg 14, 7242 ER Lochem.

G.H. Wijsbeek, Gelderselaan 118, 9501 RG Stadskanaal.

Willy van Ransbeek, Merchtensebaan 9, B 1700 Asse, België.

C. Simons, Laurierhof 65, 4871 VN Etten-Leur.

CACTUSSEN - SUCCULENTEN

A. N. BULTHUIS EN CO.

3945 ZG Cothen - Groenewoudseweg 14

Sortimentslijst wordt na storting van f 1,- toegezonden. Girorekening 124223.

's Zondags gesloten

Postbus 12 - Tel. 03436-1267

VELE LIEFHEBBERS

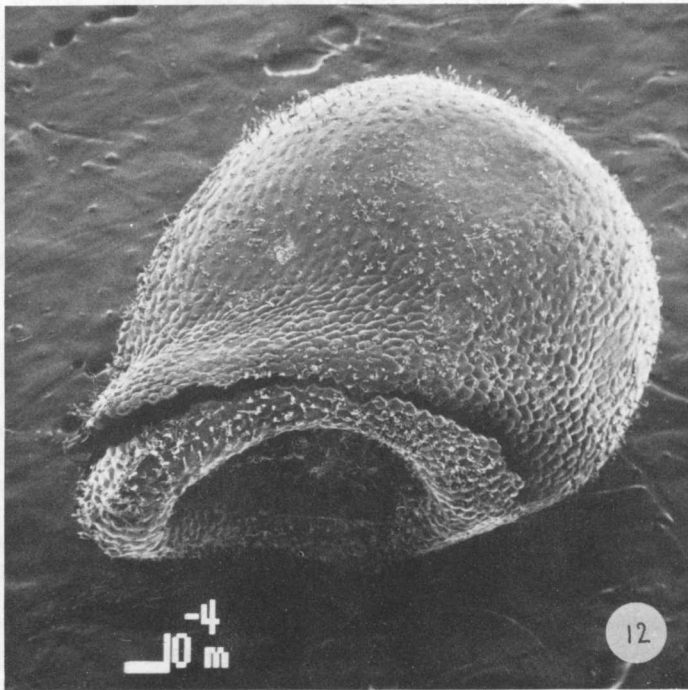
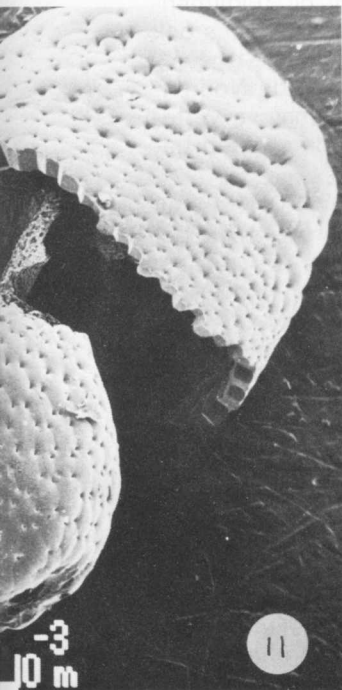
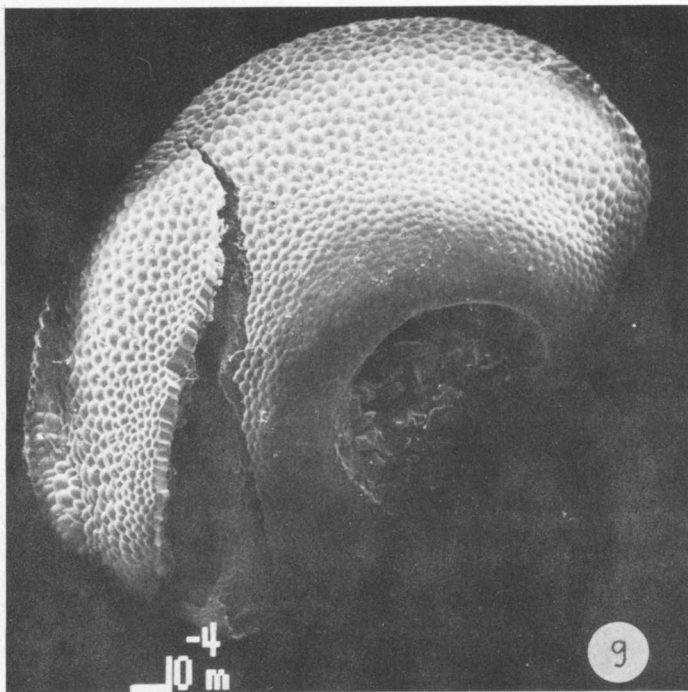
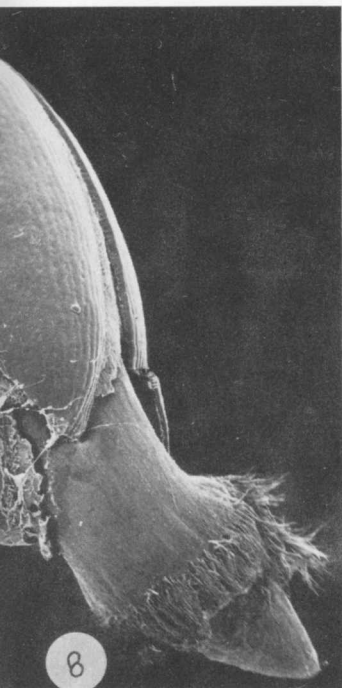
weten de weg al naar

Cactuskwekerij LAKERVELD

Komt U ook eens langs en geniet van de vele DUIZENDEN PLANTEN die op U staan te wachten.

Lakerveld 89 - Lexmond - Tel. 03474-1718

(tussen Lexmond en Meerkerk)

r. dasyacanthus, type 2, lege zaaddoos

11. *Harrisia fragrans*; type 3, zeer groot operculum, lege zaaddoos

3, kiemend zaad

12. *Frailea grahliana*, type 3, klein operculum, kiemend zaad

color is deze funicular hump zeer sterk ontwikkeld waardoor een diepe holte ontstaat.

Zaden waarin de funicular hump zwak ontwikkeld is, komen voor bij de geslachten *Gymnocalycium* en *Weingartia* (fig 6), die dan ook aan elkaar verwant zijn. Geheel afwezig is de funicular hump in de *Notocactus*-groep en de *Rebutia*-groep (fig. 6), die volgens mij dan ook aan elkaar verwant zijn. Door Backeberg werd *Rebutia* echter in een andere groep geplaatst dan *Parodia* en *Notocactus*, en ook Ritter laat in zijn stamboom van de *Notocactus*-groep de *Rebutia*-achtigen achterwege. De vermeende verwantschap tussen *Rebutia* en *Notocactus* werd mij bevestigd door Wilhelm Barthlott, waar ik in november 1981 enige dagen te gast mocht zijn. Het operculum van genoemde geslachten is dus zeer klein, het bevat géén of één rij testacellen en bestaat dus alleen uit de strophiole.

Er zijn veel soorten waarvan de zaden bij kieming geen operculum vormen. Opvallend is dat we deze soorten vooral in Noord- en Midden-Amerika moeten zoeken. In Zuid-Amerika zijn de *Opuntia*'s de enige die geen operculum vormen, als we de aan de windverspreiding aangepaste zaden (fig. 5) even buiten beschouwing laten. Want deze hebben waarschijnlijk hun vermogen tot operculumvorming verloren (is ook niet meer nodig vanwege de dunwandige testa). De taxa zonder operculumvorming komen vooral in Mexico en de USA voor, zoals het overgrote deel van de *Mammillaria*'s en aanverwante geslachten, *Epithelantha* (foto 21), *Homalocephala* (foto 20), *Echinomastus* (foto 9). Bovendien vertonen *Ferocactus*, *Echinocactus* en *Leuchtenbergia* een gebrekkige operculumvorming, waarbij de scheur vaak halverwege ophoudt. Bij deze Noordamerikaanse geslachten komt ook veel vaker perisperm in de zaden voor, terwijl dit bij Zuidamerikaanse geslachten alleen bij de *Pereskia*'s en *Opuntia*'s (die overigens ook in Noord-Amerika voorkomen) het geval is en een heel klein beetje bij *Eriocyce*, *Islaya* en *Horridocactus*. Het lijkt er dus op dat genoemde Noordamerikaanse geslachten overblijfselen zijn van betrekkelijk primitieve vertegenwoordigers uit het grijze verleden, die om de één of andere reden geremd zijn in hun zaadevolutie.

Op basis van de plaats waar de scheuren in de testa ontstaan tijdens de kieming kunnen 11 kiemingstypen onderscheiden worden, (3 met en 8 zonder operculumvorming) die ik nu de revue zal laten passeren.

Type 1. Het *Pereskia*-type (foto 7, 8).

Pereskia's zijn de meest primitieve cactussen en het zaadtype is zeer karakteristiek voor de onderfamilie *Pereskioideae*, (*Pereskia* en *Rhodocactus*) (fig. 1A). Een dergelijk zaadtype komt ook voor in aan Cactaceae verwante families, zoals de *Phytolaccaceae* en de *Portulacaceae*. Het zijn grote gladde zaden met een apart van het hilum liggende micropyle. Er ontstaat een dorsale scheur en soms een operculum, maar dit is niet zo duidelijk als in de kiemingstypen 3 en 4. Het embryo drukt het hilumgedeelte 90 graden opzij, nadat hierboven aan één zijde een scheur is ontstaan. In eerste instantie blijft dit deel aan de andere zijde nog aan de rest van het zaad vastzitten. Soms raakt het hilumgedeelte ook aan de andere zijde los, zodat een operculum is gevormd (foto 8). Een dergelijk "facultatief operculum", dat dus pas ontstaat als het embryo al met zijn wortel naar buiten steekt, zien we ook in de *Portulacaceae*, de posteleinfamilie. Alleen de succulente *Portulaca*'s kiemen zoals *Pereskia* (bv. *Talinum*). *Claytonia perfoliata*, onze inheemse winterpostelein, een in de duinen algemeen voorkomend plantje, kiemt zonder operculum, dus volgens type 1B met

een klein dorsaal scheurtje, want het embryo is er dun.

Type 2. Het Echinomastus-type (foto 9).

Dit type kan als een overgangstype beschouwd worden tussen het *Pereskia*-type en het *Cereus*-type dat een echt operculum vormt. Naast de dorsale scheur ontstaan ook aan beide zijden scheuren, die echter halverwege ophouden. Op de foto is de micropyle te zien, die ook hier geen deel van het hilum uitmaakt. Dit kiemingstype komt tevens voor bij *Leuchtenbergia*, *Ferocactus* en *Echinocactus*.

Type 3. Het Cereus-type (foto 10, 11, 12).

Dit type komt algemeen voor bij Zuidamerikaanse soorten, zowel zuilvormig als bolvormig (*Lobivia*, *Acanthocalycium*, *Echinopsis*, *Copiapoa* e.a.) en bij Noordamerikaanse zuilvormige geslachten van de *Pachycereae* en *Echinocereae*. Bovendien komt type 3 voor bij de epifyten (op bomen groeiend) onder de cactussen, zoals *Rhipsalis* en *Epiphyllum*. Dit kiemingstype wordt gekenmerkt door een echte operculum, dat al los komt voordat het embryo is verschenen. Het operculum bestaat uit de gehele hilum-micropylaire zone plus het onderste deel van de testa. Hoe groot dat testadeel is, hangt af van de mate van ontwikkeling van de funicular hump. Bij enkele soorten uit de *Mammillaria*-groep werd dit kiemingstype ook aangetroffen, vooral bij soorten met een dikke testa zoals *M. pennispinosa*, *Cochemiea setispina* en enkele *Escobaria*-soorten, echter in combinatie met het *Mammillaria*-type (kiemingstype 11). Een dorsale scheur is ook aanwezig.

Kikkenstein 295, 1104 AM Amsterdam

(wordt vervolgd)

Roseocactus kotschoubeyanus nader bekeken

Th.M.W. NEUTELINGS

Deze en zijn neven zijn zeer langzame groeiers, die op hun natuurlijke standplaatsen nauwelijks tussen het rotsachtige gesteente opvallen. Niet voor niets worden ze dan ook 'living rocks' genoemd. Ze verraden eerst pas hun aanwezigheid goed, zodra zij hun schitterende diepmagentakleurige dan wel witte of lichtroze bloemen tot ontplooiing gebracht hebben. In onze verzamelingen voelen ze zich beduidend minder thuis en wel om meer redenen. Ten eerste, omdat het bij uitstek zonminnende plantjes zijn en ten tweede omdat ze pas laat in de herfst gaan bloeien. Net dus in een Europees jaargetijde, dat de zon laag staat, zo ze wil schijnen. Een derde reden is dat we zeer voorzichtig met de watergift moeten zijn. Ik heb me enige jaren uitvoerig met de soorten bezig gehouden. En ik kan de geïnteresseerde lezer de volgende suggesties geven, die hem in staat stellen ze gegarandeerd in groei en bloei te krijgen.

Maar vooraf dit. Dikwijls wordt deze soort geënt aangeboden met als onderstam de meestal drieribbige *Hylocereus*. Dit is zonder meer een foute zaak, want de oorspronkelijke vorm van deze cactussoort geraakt daardoor totaal verknipt, omdat hij geforceerd groeit. De tuberkels worden gereduceerd tot onooglijke wratjes en boven elke tuberkel ontstaat een nauwelijks zichtbare spruit, die bijna niet verder groeit. In de nazomer vormen zich talrijke kleine bloemknopjes, die zich nimmer verder ontwikkelen, omdat ze verdrogen. In vergelijking met een exemplaar op eigen wortel is, wat het gehele uiterlijk betreft, geen enkele gelijkenis te bespeuren, zo caricaturaal

is een dergelijk geënt exemplaar. Heeft men toch zo'n exemplaar verworven, ent u het dan over, bij voorkeur op een gezonde onderstam van *Eriocereus jusbertii*, van 6-8 cm hoog. Pas na twee jaar zal het overgeënte exemplaar zich als een meer normaal uitziende soort gaan ontwikkelen, geen nieuwe spruiten worden meer aangemaakt en de bestaande ontwikkelen zich niet verder. Toch zal het dan nog meer jaren duren, alvorens zo'n exemplaar het normale uiterlijk krijgt. Een jaar na de overenting vormen zich in het groeipunt bloemknoppen, die wel tot normale ontplooiing komen. (Zie tweede foto blz. 231).

Staan ze op eigen wortel, dan is een klein potje al meer dan voldoende. Als grondmengsel kan ik aanbevelen: een mengsel van 2/4 klei of leem, 1/4 zand en 1/4 kleine, gebakken kleikorrels. En dat alles zo homogeen mogelijk door elkaar gemengd. Gietwater dienen we altijd en alleen van onderen toe en dan nog alleen maar met mondjesmaat en op warme dagen. En mocht er nog sprake zijn van overtollig water na een uur, dan verwijderen we dat. Tijdens zonloze periodes kan dus het gietertje beter helemaal vergeten worden.

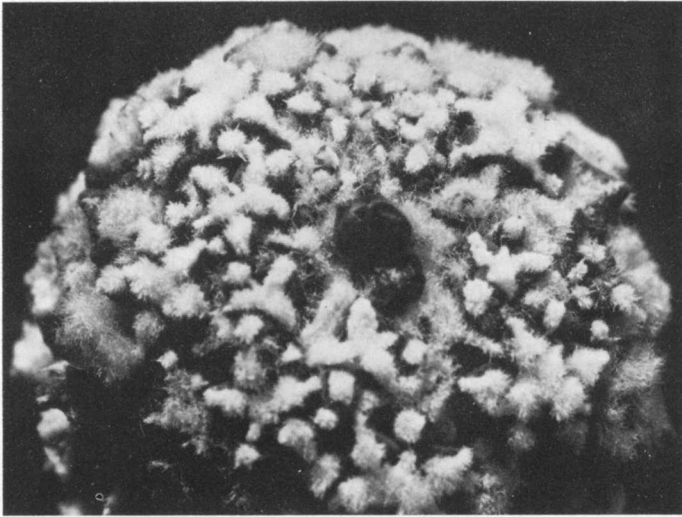
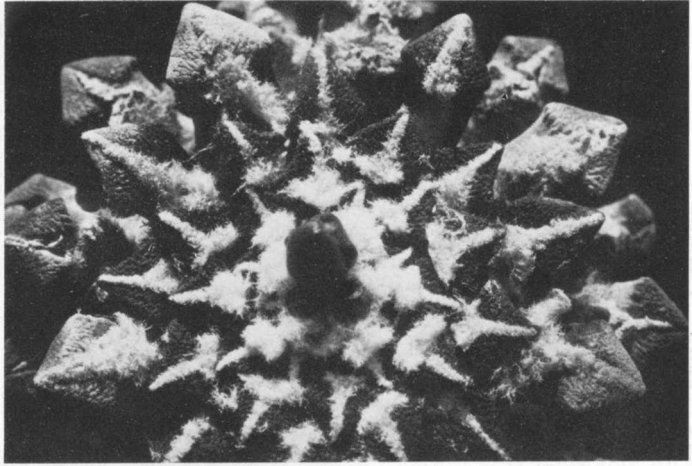
Als men het plantje oppot, dan het niet tot zijn tuberkels in het grondmengsel zetten. Neen, liefst zo hoog mogelijk, tot het punt, waarop het kale gedeelte van het plantelichaam zichtbaar taps gaat toelopen. Het wortelgestel is vrij onbeduidend en als dat maar in het grondmengsel zit, is het al voldoende. De grond ook niet al te stevig aandrukken, maar zo luchtig mogelijk houden. In de vrije natuur is het anders gesteld. Dan zit ons plantje tot de nek toe in de grond. Maar we kunnen nu eenmaal niet de natuurlijke groeiomstandigheden in ons klimaat en in onze kas nabootsen.

Bent u toch benauwd om dergelijke kleinoden op eigen wortel te telen, dan gaan we ze enten op de reeds genoemde *E. jusbertii*. Want deze onderstam laat de natuurlijke vorm nog het beste in tact. Het is verrassend te zien hoe snel en hoe gemakkelijk deze soort op zo'n onderstam aanslaat. Over enten gesproken. Drie jaar geleden entte ik als experiment een kotschoubeyanussoort met een witroze bloem. Maar het tapse onderstukje, kaal en grijsbruin, met weinig wortels, gooide ik niet weg. Ik entte ook dit af, uiteraard ondersteboven. De worteltjes had ik met een scherp mesje weggesneden. Met het vergroeien op de onderstam had ik succes. Maar verder gebeurde er al die tijd niets. Wel verschenen er kleine groenige wortelstompjes van ca. 1 mm lang. Evenwel spruiten vormden zich niet, wat ik overigens al vreesde, want deze stomp had geen enkele tuberkel. Voorjaar 1981 bemerkte ik opeens dat deze ent erg los was komen te zitten. En ja, op een vaatstrengetje na had het zich helemaal van de onderstam losgewrongen. Toen ik het van de onderstam afnam zag ik, dat op het oorspronkelijke snijvlak zich diverse groeipunten gevormd hadden, compleet met groene tuberkels, waarvan een met een zichtbare doorn. De hierbij afgebeelde foto is genomen ongeveer een uur na de verwijdering. Indrukwekkend dat deze cactussoort op zijn kop, ja zelfs geënt, spontaan nieuwe groeipunten van binnenuit het plantelichaam kan vormen, zonder dat deze aan de zijkant van het plantelichaam ontstaan. (Zie derde foto blz. 231).

Trouwens dat laatste was toch al iets onmogelijks, omdat er geen sprake van axillen of van tuberkels was. Drie maanden daarop telde ik een achttal goed ontwikkelde spruiten. Ik had dit exemplaar na verwijdering van de onderstam meteen opgepot. De in aanleg reeds aanwezige wortelpuntjes hadden kennelijk geen moeite na het oppotten tot ontwikkeling te komen.

In principe zijn deze spruiten gemakkelijk te verwijderen en af te enten. Door toeval ontdekte ik dus een aantrekkelijke methode om deze soort ve-

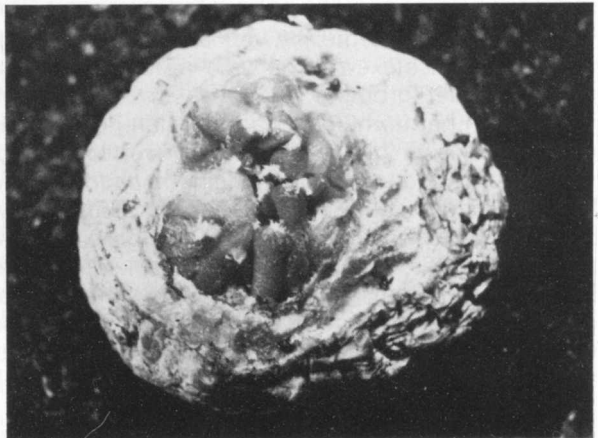
*Roseocactus
kotschoubeyanus*
geënt op een
E. jusbertii-
onderstam

*Roseocactus
kotschoubeyanus*,
één jaar na
overenting
op *E. jusbertii*

Nieuwe groeipunten,
onstaan op het
snijvlak van een
R. kotschoubeyanus-
onderstam

Foto's van de
schrijver

getatief te vermeerderen.

Nog verrast door dit merkwaardige succes ging ik na of dit procedé te herhalen was. Immers er kon hier sprake zijn van louter een toevalstreffer. Maar het onderstuk zou ik dan niet afenten, maar gewoon in zijn potje laten staan. Een broertje van deze soort, n.l. *R. kotschoubeyanus* var. *macdowellii* moest eraan geloven. Overigens, deze variëteit moet zich van de typeplant onderscheiden door een meer smallere plantvorm. Maar veel verschil kan ik niet ontdekken. Waar deze plant in het wild zou voorkomen, is niet bekend en bovendien heeft Backeberg deze als een variëteit benoemd aan de hand van een catalognaam van Haage en Schmidt. Een dubieuze naamgeving derhalve gemeten naar de maatstaven die men thans aanlegt, alvorens aan een plant de status van soort of van variëteit toe te kennen. Deze plant werd nu enkele mm onder de onderste tuberkels door mij horizontaal doorgesneden. Het bovenstuk werd afgeënt op een jusbertiistammetje van ca. 6 cm hoog. Het onderstuk bleef dus in zijn potje staan. Het stak ongeveer een cm boven de grond uit en kende geen groene delen. Immers normaal is de plant aan de kale stam lichtgrijsbruin. Om te voorkomen dat dit onderstuk zou indrogen via de grote snijwond drenkte ik het potje in regenwater. Na het vervolgens te hebben laten uitlekken plaatste ik het in een kunststoffen doos zonder deksel. En het geheel zette ik op de grond uit de zon, in de hoek van de kas. Na een week was de wond voorzien van wondweefsel en de plantrest was toch nog enigszins door vochtverlies wat ingedrukt. Na een maand ontstonden op het snijvlak enige, duidelijke roodbruine plekken, waarin met een loep huidmondjes zichtbaar waren. Deze plekken zwollen geleidelijkaan. En zo luidt de situatie op dit moment van schrijven. Door deze roodbruine bultjes heen zullen zich spoedig de eerste groeipunten met hun reeds onderhuids gevormde tuberkeltjes gaan wringen. In elk geval stond nu voor mij vrijwel zeker vast dat deze soort na onthoofding in staat is van binnenuit via het snijvlak spontaan nieuwe groeipunten te vormen.

Soortgelijke proeven met enige Mammillariasoorten haalde in dit opzicht niets uit. Na afsnijding spruiten deze vrij spoedig, enkele uitgezonderd, uit de axillen of zelfs uit tuberkels. En indien zeer laag afgesneden zodat er een restant met uitsluitend verdroogde tuberkels overblijft, leidt dat tot uitdroging van dat restant. En dat is te begrijpen, omdat bij dergelijke restanten er geen sprake is van vlezig, sappige delen. Maar bij de Roseocactussoorten zijn die onderste delen wel succulent en vrij zacht. Een bioloog legde ik dit constateren van een dergelijk regeneratief vermogen van Roseocactus voor. En een aannemelijke verklaring zou deze kunnen zijn: Namelijk deze kleine planten steken in de vrije natuur amper boven het grondoppervlak uit, zodat het grootste gedeelte van het plantelichaam zich beschermd weet tegen het barhete klimaat. Gezien het woestijnachtige karakter van de groeiplaats is er geen sprake van overvloedige plantengroei. En in tijden van extreme droogte zouden kleine knaagdieren hun dieet enigszins op peil kunnen houden met de dicht opelkaar staande tuberkels, die alle praktisch, van boven gezien, één vlak met het grondoppervlak, dat vaak bezaaid is met gesteentes, vormen. Vandaar ook de bijnaam van living rocks. Het plantelichaam kent geen enkele vorm van bescherming omdat doorns geheel ontbreken. En in elk geval van extreme droogteperiodes zijn ze veel gemakkelijker het slachtoffer van vraatzuchtige dieren. Met het oppeuzelen van die tuberkels gaat ook het centrale groeipunt gemakkelijk verloren. Het zijn bovendien zeer langzame groeiers, die voorts weinig zaad produceren. Om een natuurlijk uitsterven van de soort tegen te gaan, heeft deze soort

Roseocactus kotschoubeyanus (albiflorusvorm)

Foto van de schrijver

zich zelf in staat gesteld spontaan uit het overgebleven gedeelte een of meer nieuwe groeipunten te vormen. Als men zo'n verklaring voorgelegd krijgt, klinkt dat uitermate aannemelijk, zeker voor ons als leek.

Nader onderzoek in de natuur zou een dergelijke theorie moeten toetsen. Maar onwillekeurig verdiept zo iets het respect voor de natuur, waarmee de mens zo uitermate slordig omspringt.

En nu we toch vrij uitgebreid over *Roseocactus* geschreven hebben, het kweken uit zaad gaat vrij gemakkelijk. Iedere bevruchte bloem brengt slechts een paar zwarte zaden voort. De gekiemde plantjes vormen een paar dunne, ronde tuberkels, waar op het einde zelfs een vijftal kleine bewimperde doortjes zichtbaar zijn. Maar de verdere groei gaat tergend langzaam. De groei kan belangrijk versneld worden door ze tijdelijk te enten op een onderstam van een *Peireskiopsis*. Zodra de ent ongeveer 1 cm hoog is, moet overgegaan worden op overenting op een jusberti-onderstam. Juist ter vermindering van een ongebreidelde plantontwikkeling, zoals we hiervoor al bericht hebben.

Tenslotte nog dit. Wie in de literatuur meer informatie wil zoeken over de zeer interessante *Roseocactus*soorten, moet erop bedacht zijn, dat sommige schrijvers het geslacht *Roseocactus* hebben ondergebracht in het overigens nauw verwante geslacht *Ariocarpus*. Dit geldt ook voor *Neogomesia agavioides*, met lange tuberkels, zodat dit exemplaar op het eerste gezicht op een agaveachtige plant lijkt. Naast *R. kotschoubeyanus* zijn er de soorten *Ros. fissuratus*, *Ros. intermedius* en *Ros. lloydii*.

TIJDSCHRIFTEN

Cactaceas y Suculentas Mexicanas jrg. 26 nr. 1 (1981)

Eerstbeschrijving van *Jatropha galvanii* door Ramirez en Jimenez. Deze boom werd gevonden in het Balsas River Lower Basin, Staat Guerrero. Bij San Angel, in het zuidelijk deel van Mexico City, groeien nog enkele exemplaren welke wij kennen als *Mammillaria elegans*. Deze naam is in de loop der jaren gegeven aan verschillende planten. Tevens is er naamsverandering ontstaan met *M. dealbata*. Daarom herbenoemt Sanchez-Mejorada de planten van San Angel als *Mammillaria san-angelensis* en geeft een beschrijving. Lujan gaat in op de vraag of het insect *Dactilopius coccus* (van de rode kleurstof) van oorsprong uit Mexico of uit Peru komt. Hij komt tot de overtuiging dat het Mexico is. Op basis van bloemlengte kan het geslacht *Echinofossulocactus* volgens Meyran verdeeld worden in twee groepen. Ook op grond van de kleur van de bloemen zijn er twee groepen: gele en violette, waarbij bij de laatste de violette middenstreep tot zeer smal of geheel afwezig kan zijn, wat dan een witte bloem geeft. Aan de hand van veldstudies geeft hij een verdeling over de groepen voor 21 soorten. Bracamontes stipt aan dat er nog weinig bekend is van de phylogenetische relaties van de familie der Cactaceae. De klassificatie is gebaseerd op vergelijking met andere plantengroepen, waarvan veel fossielen bekend zijn.

Cactaceas y Suculentas Mexicanas jrg. 26. nr. 2 (1981)

In het openingsartikel beschouwt Sanchez-Mejorada de naamgevingen voor de familie van planten die wij thans *Echinofossulocactus* noemen. Op grond van historische overwegingen geeft hij de voorkeur aan *Stenocactus*. Chalet geeft een reisverslag van zijn reis door de Braziliaanse staten Minas Gerais en Bahia. Uit de pen van Lau komt de nieuwbeschrijving van *Echinocereus pamanesiorum*, een soort uit de erecti-groep. Het veldnummer is LAU 1247. Leuenberger geeft een levensbeschrijving van Dr. F. Buxbaum, aangevuld met een lijst van publicaties van Buxbaum betreffende Mexicaanse cactussen.

Cactus jrg. 14 nr. 1 (1982)

Holt bericht over *Thelocactus* en in 't bijzonder *T. macdowellii*. Het geslacht *Ariocarpus* krijgt een beschouwing. Fritz beschrijft *Sulcorebutia arenacea*, de historie en het uiterlijk. Een interessant artikel van Beukelaers op basis van een artikel van Esser (uit de KuaS) over *Discocactus hartmannii*. In deze aflevering komen vooral de algemeen geografische en klimatologische aspecten aan de orde. Korte beschrijving van *Notocactus crassigibbus*.

Cactus jrg. 14 nr. 2 (1982)

In het vervolg van het artikel over *Discocactus hartmannii* komen thans de natuurlijke groeiomstandigheden aan de orde aangevuld met cultuuraanwijzingen. Een zeer lezenswaardig artikel over *Blossfeldia* door Simon, zowel voor de geschiedenis, de cultuur als ook de op- en misvattingen die in de literatuur bestaan. Kultuurervaringen, een stukje over iemand met zgn. groene vingers. In de cactusatlas *Armatocereus* en *Arrojadoa*. Korte beschrijving van *Notocactus arachnites*.

Cactus jrg. 14 nr. 3 (1982)

In aansluiting op het artikel in Cactus nr. 1 een beschouwing en beschrijving van *Sulcorebutia candiaae* en de waarschijnlijke synoniemie van *S. xanthoantha* ermee. Korte belichting van *Idria columnaris*. De serie over *Discocactus hartmannii* wordt besloten met de beschrijving van de plant. Kactusatlas met *Arthrocerus* en *Astrophytum*.

Cactusflora nr. 3 (1982)

Het kweken en verzorgen van cactussen in de maanden februari en maart.

C.A. Bercht, Mauritshof 124, 3481 VN Harmelen

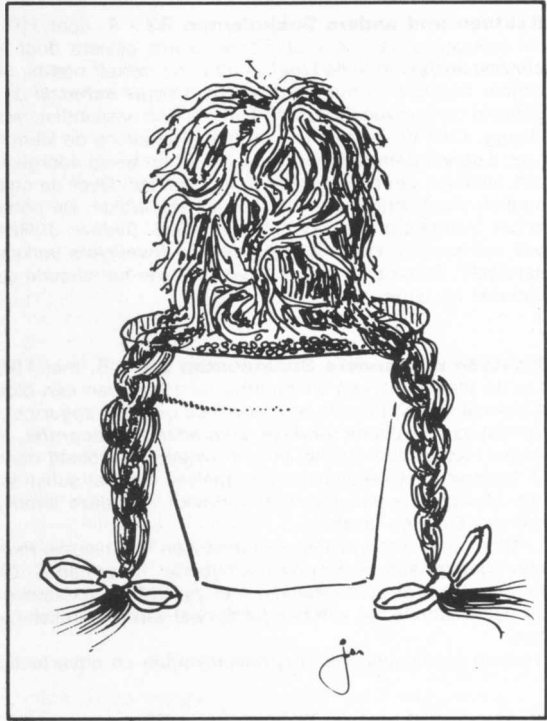
Kakteen und andere Sukkulenten 33 - 1. jan. 1982

De eerste aflevering van de jaargang 1982 wordt gesierd door een kleurenafbeelding van een bloeiende *Mammillaria theresae*.

Het feit, dat KuaS 25 jaar het gemeenschappelijke tijdschrift van de Duitse, Oostenrijkse en Zwitserse Cactusvereniging is, wordt in dit nummer gememoreerd. W. Hoffmann bespreekt nuttige gebruiksplanten uit de familie der Cactaceae. H. Wery bespreekt het verschijnen van een afwijkende bloemkleur bij *Astrophytum asterias*. *Pilosocereus gruberi*, een soort uit Venezuela, wordt voorgesteld door S. Schatzl en H. Till. G. Jurzitza beschrijft een steriele methode om cactuszaailingen op te kweken.

Pseudolithos migiurtinus, een zeldzame vertegenwoordiger der Asclepiadaceae, wordt voor-

J. Claesen, Eendekkerlaan 22,
St. Pieters-Woluwe, België

gesteld door D. Supthut. H.D. Reineke beschrijft zijn bezoek aan de groeiplaats van *Mammillaria magnifica*. *Ariocarpus retusus* en de vorm "furfuraceus" worden kritisch onder de loep genomen door W. Heyer. K. Piltz bepleit het gebruik van physiologische, serologische en karyologische onderzoeksmethoden bij de nauwkeurige beschrijving van Cactussoorten. N. Taylor stelt in een reactie op deze bijdrage, dat ook deze methoden niet alleenzalmakend zullen blijken te zijn.

Rebutia tarvitaensis wordt in woord en beeld voorgesteld door U. Köhler. Tenslotte wijdt Ph. Rosemann een bijdrage aan het water, waarmee wij onze cactussen begieten.

Kakteen und andere Sukkulanten 33 - 2. febr. 1982

Het omslag van deze aflevering wordt gesierd door een fraaie standplaatsopname van *Mammillopsis senilis*. Over de problemen bij de cultuur van *Uebelmannia's* wordt een bijdrage geleverd door H. Dopp. H. Schlosser en B. Schütz wijden een bijdrage aan de *Gymnocalycium*s uit Uruguay. H. Friedrich wijst er op, dat vele planten in onze verzamelingen ten onrechte als biologische taxa beschouwd worden: het zijn cultivars. *Echinocereus sp. Lau 088* wordt door G. Frank van een naam voorzien: *Echinocereus pectinatus* var. *rubispinus*. *Huernia pillansii* wordt in woord en beeld voorgesteld door W. Kircher. E. Lanssens beschrijft uitvoerig zijn zaaimethode. Naar aanleiding van een eerder artikel over de conventie van Washington en de bescherming van wilde planten worden een aantal brieven van lezers afgedrukt.

Kakteen und andere Sukkulanten 33 - 3, maart 1982

Urs Eggli beschrijft zijn methode om bloeiende planten te isoleren, teneinde er zeker van te zijn via bestuiving soortecht zaad te kunnen winnen. Bouw en functie van de wortel worden besproken door E. Ohrnberger. H. Schlosser geeft een correctie op de nieuwbeschrijving van *Notocactus megalanthus*. E. Kleiner zet zijn serie artikelen voor beginners voort met de bespreking van een aantal zuilcactussen. Het geslacht *Rebutia* wordt kritisch onder de loep genomen door L. Diers en W. Simon. U. Köhler stelt *Hymenorebutia rebutioides* voor in woord en beeld. H. Theobald beschrijft zijn Echinopsis-hybride "Schachenfeuer". W. Hoffmann is toe aan het tweede deel van zijn verhaal over nuttige gebruiksplanten uit de familie der Cactaceae. G. Fritz bericht over dichotome deling bij *Parodia malyana*.

Kakteen und andere Sukkulente 33 - 4, april 1982

De titelpagina van deze aflevering wordt gesierd door een fraaie opname van *Pilosocereus chrysacanthus* in volle bloei. Alfred Lau vertelt hoe hij *Mammillaria anniana* ontdekte. Till en Grüber beschrijven hun nieuwe *Melocactus schatzlii* uit Venezuela. Bloeiende cactussen, afgebeeld op postzegels van de Turks & Caicoseilanden, worden afgebeeld en besproken door E. Haugg. Over de invloed van de temperatuur op de kieming van cactusenzaad schrijft K. Zimmer. *Lobivia pampana* wordt in woord en beeld voorgesteld door G. Gröner. J.A. Wanie wijdt een bijdrage aan *Melocactus loboguerroeri*. Over de cultuur van Phyllocactussen (= Epiphyllumhybriden) schrijft H. Antesberger een artikel. De nomenclatuur van winterharde *Opuntia's* is het onderwerp van een bijdrage van G. Sydow. J. Reiss bespreekt het geslacht *Monadenium*, en daarvan krijgt *M. stapelioides* (overigens verkeerd gespeld als *M. stapelioides*!) alle aandacht. Schlosser en Schütz zijn toe aan het tweede deel van hun artikel over de *Gymnocalyciums* uit Uruguay.

Kakteen und andere Sukkulente 33 - 5, mei 1982

Op de titelpagina van dit nummer een foto van een bloeiende *Ariocarpus*.

Clarence Horich bericht uit Costa Rica over zijn speurtocht naar vreemde rotstekeningen en zijn vondst van *Rhipsalis tonduzii*. *Denmoza rhodacantha*, een soort die zelden bloeit in verzamelingen, wordt voorgesteld en - in bloei! - afgebeeld door W. Heyer.

J. Lederer doet verslag van zijn analyse van het substraat waarin *Echinomastus lauii* groeit in zijn Mexicaanse vaderland en vermeldt; dat deze chemische analyse sterk overeenkomt met die van bims en lavalith.

L. Diers en E. Esteves Pereira publiceren hun nieuwe *Pseudopilocereus parvus*. E. Meier wijdt een bijdrage aan de Epiphyllum-hybride "Sherman S. Beahm".

Fr. Ritter wordt gelukkigewens met zijn 84ste verjaardag door H.J. Wittau.

W. Hoffmann is toe aan het derde deel van zijn artikelenreeks over cactussen als gebruiksplanten.

Verenigingsnieuws, literatuurbesprekingen en advertenties completeren ook dit nummer.

Kakteen und andere Sukkulente 33 - 6, juni 1982

Dit nummer, waarvan de voorplaat gesierd wordt door een foto van een bloeiende *Opuntia*, begint met een artikel over vijgcactussen door E. Kleiner.

A. Hetzenecker stelt een dwergvorm van *Neolloydia grandiflora* voor.

P. Braun geeft de nieuwbeschrijving van *Coleocephalocereus fluminensis* var. *braamhaarii*. *Oreocereus ritteri* wordt in woord en beeld voorgesteld door K. Eckert.

W. Rihm wijdt een korte bijdrage aan *Duvalia sulcata*.

De polemiek rond persoon en werk van de heer Brandt, inmiddels bekend uit ons eigen maandblad, wordt voortgezet met een artikel van de hand van J. Theunissen, gevolgd door een bijdrage van de heer Brandt zelf. Hij bespreekt het complex rond *Parodia tarabucina*.

Een naamloze *Arrojadoa*, waarvan de auteur zich afvraagt of het een nieuwe soort zou kunnen zijn, wordt beschreven en in beeld gebracht door J.M. Chalet.

E. Haugg schrijft over *Pediocactus peeblesianus* var. *fickeisenii*.

Aztekium ritteri wordt besproken door U. Köhler.

Tenslotte werpt H. Dopp de vraag op, of het gebruik van insecticiden in onze verzamelingen te vermijden is.

A. B. Pullen, Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

*
* *
*

INHOUD

<i>Neolloydia conoidea</i> - A.B. Pullen	218
Wat denkt u van... (32) <i>Mammillaria bella</i> - Th. Neutelings	219
Een vetplantje voor het raam (7) <i>Aloe distans</i> - W. Sterk	220
Mesembryanthemaceae (XXXVIII) - Fr. Nolte en A. de Graaf	222
Morfologie en kieming van cactuszaden (III) - R. Bregman	224
<i>Roseocactus kotschouberyanus</i> nader bekeken - Th. Neutelings	229
Tijdschriften - C. Bercht, A. B. Pullen	234